
**ISLAMSKA ZAJEDNICA U HRVATSKOJ
CENTAR ZA CERTIFICIRANJE HALAL KVALITETE**

HALAL TURIZAM

Aldin Dugonjić

RUKOVODITELJ CENTRA

Zašto smo danas ovdje?

- **Za početak, radi princeze Meryem iz Maroka.**
  - **Priču je prenio Jutarnji list 07. srpnja 2009.g. pod naslovom Princeza Meryem od Maroka “pobjegla” iz hvarskog hotela.**
  - **Prenosimo dio članka.**
-

Najstarija kći marokanskog kralja Hassana II, Lalla Meryem, jučer je sa svojom mnogobrojnom pratnjom stigla u luksuzni splitski hotel. Svoju prijašnju destinaciju, hvarski hotel, princeza je navodno napustila zbog problema s klima-uređajima.

U luksuznom hotelu napravila je pravu uzbunu: naime, princeza ne putuje sama te su se u hotelsku marinu usidrile tri jahte s više od 30 njezinih podanika. Među njezinom poslugom nalazi se, kako doznajemo, i medicinsko osoblje te liječnici.

Lalla je odsjela u predsjedničkom apartmanu koji u srcu sezone stoji 20-ak tisuća kuna, a cijelo njezino osoblje nije stalo na jedan kat hotela pa su marokanski gosti unajmili još nekoliko soba. Međutim, za princezu novac ne predstavlja nikakav problem. Pročulo se, naime, da Lalla uopće ne mari za hotelski cjenik, već sama određuje cijenu, koja je često i deseterostruko viša. Hotel je, doznajemo, jučer u jutarnjim satima opkolila policija i osiguranje.

U skladu s tradicijom svoje zemlje, princeza Meryem inzistira na privatnosti i ne pojavljuje se mnogo u javnosti. Pri dolasku na Hvar, primjerice, ljubazno je odbila gostoprimstvo Pjerina Bebića, hvarskoga gradonačelnika, objasnivši da ne želi eksponiranje. U hvarskom je hotelu navodno zahtijevala da se svinjetina u potpunosti izbaci iz hotela, i to ne samo s menija, nego i iz skladišta. (jI)

RAZUMIJEVANJE HALALA

- Jezično
  - Vjersko
  - Kulturološko
  - Tradicijsko
  - Zdravstveno
-

JEZIČNO ZNAČENJE

- Halal – dozvoljeno
- Haram – zabranjeno
- Mešbuh – sumnjivo

UVOD

- **Proizvodi i usluge koji su predmet razmjene odavno nisu samo skup fizičkih i korisnih svojstava nego su prije svega temelj komunikacije s kupcima i korisnicima putem dodanih obilježja.**
  - **Naime važno je (ako i ne najvažnije) prepoznati motive koji upravljaju ponašanjem i zbog kojih se potrošač/korisnik ponaša na određeni način. Iznimno značenje religijske komponente kao sastavnog dijela kulture i tradicije potrošača/korisnika, sasvim logično ima svoj utjecaj u turizmu, kako na strani ponude tako i na strani potražnje.**
-

- **Globalno turističko tržište pokazuje da se suvremeno i religijsko isprepliće na mnogo (profitabilnih) načina te da je svođenje tog međudjelovanja na nešto isključivo „hodočasničko i folklorno“ zapravo, grubo pojednostavljivanje koje promatra, ove izvore konkurentnosti, bez vrijednosnih kategorija.**
  - **Turistička djelatnost, kao i turistička ponuda ne zasnivaju se isključivo na turističkim apelima, već se s ciljem senzibiliziranja potrošačka/turista, apeli mogu usmjeravati i na nacionalne, kulturološke i religijske osjećaje kao izrazito jake čimbenike koji utječu na željeno ponašanje.**
-

Halal turizam je novi oblik turističke ponude koja je već prisutna u svijetu i obično se ne razlikuje mnogo od onoga što mi poznajemo kao turizam.

Podrazumijeva da turistima muslimanima budu zadovoljena dva osnovna aspekta, kao što su omogućavanje uvjeta za obavljanje vjerskih obreda i omogućavanje halal hrane.

Halal turizam je u svijetu još u nekoj začetnoj fazi razvoja i taj koncept je star oko četiri godine.

HALAL TURIZAM

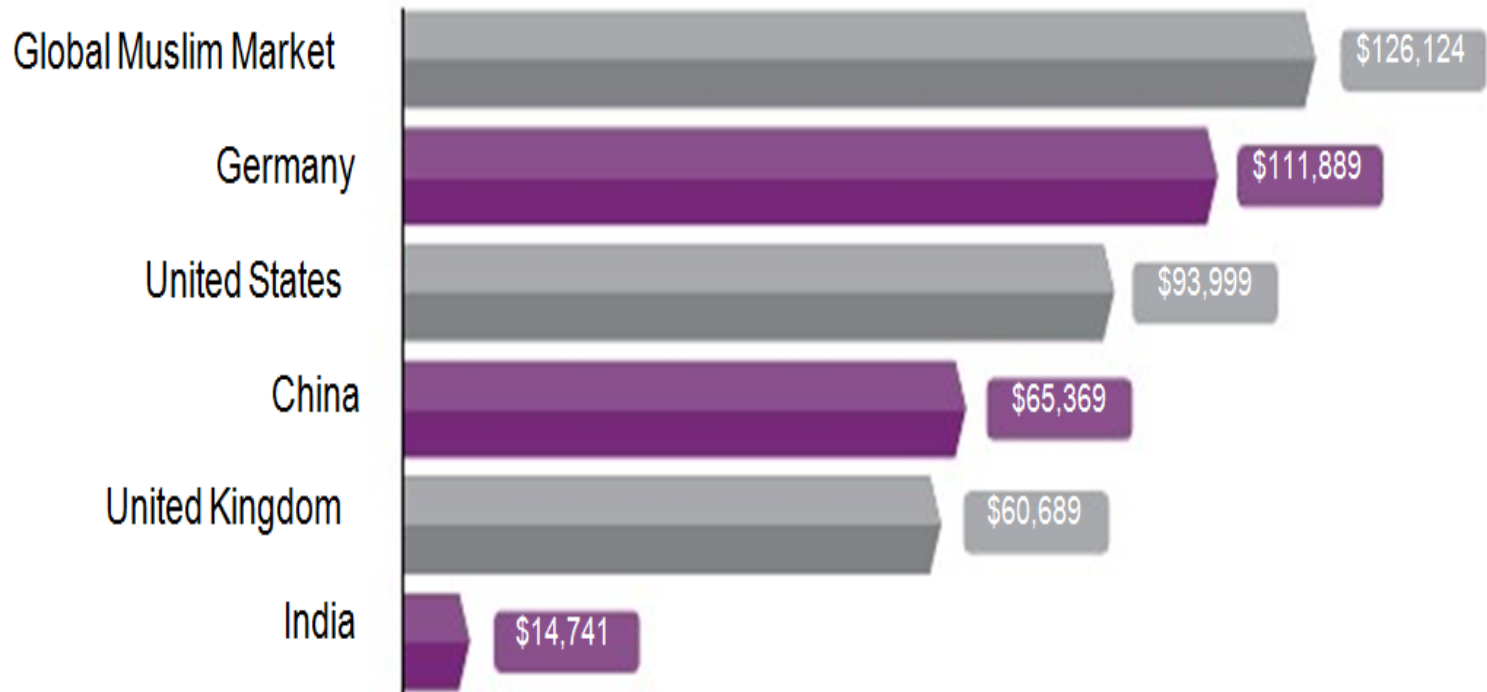
- Australijska Zlatna obala jedna je od najatraktivnijih turističkih destinacija zbog svoje jedinstvene ponude Ramazanskih salona.
  - Tajlandski wellnessi i toplice ponudili su posebne ponude usluga za turiste muslimane time želeći privući što veći broj turista sa Bliskog istoka.
  - S druge strane indijskii Chennai , globalni medicinski centar ponudio je halal uslugu zdravstvenog turizma zbog sve većeg broja posjeta muslimanskih pacijenata.
-

-
- **Prema podacima temeljenim na statistikama Svjetske turističke organizacije, halal turizam je u 2010. godini u ukupnoj turističkoj ponudi imao učešće od devet posto, a njegova vrijednost iznosila je oko 90 milijardi američkih dolara.**
  - **svjetsko halal turističko tržište u 2011. vrijedilo je 126.1 milijarde USD (12,3% od cjeloukupne svjetske turističke zarade)**
  - **Prošle godine turisti iz islamskoga svijeta potrošili oko 12 milijardi USD na putovanja.**
  - **Od toga turisti iz Ujedinjenih arapskih emirata potrošili 4,9 milijardi USD.**
  - **Na odmoru u prosjeku trošili oko 1700 USD što je za 500 USD više od prosječnih Europljana.**
-

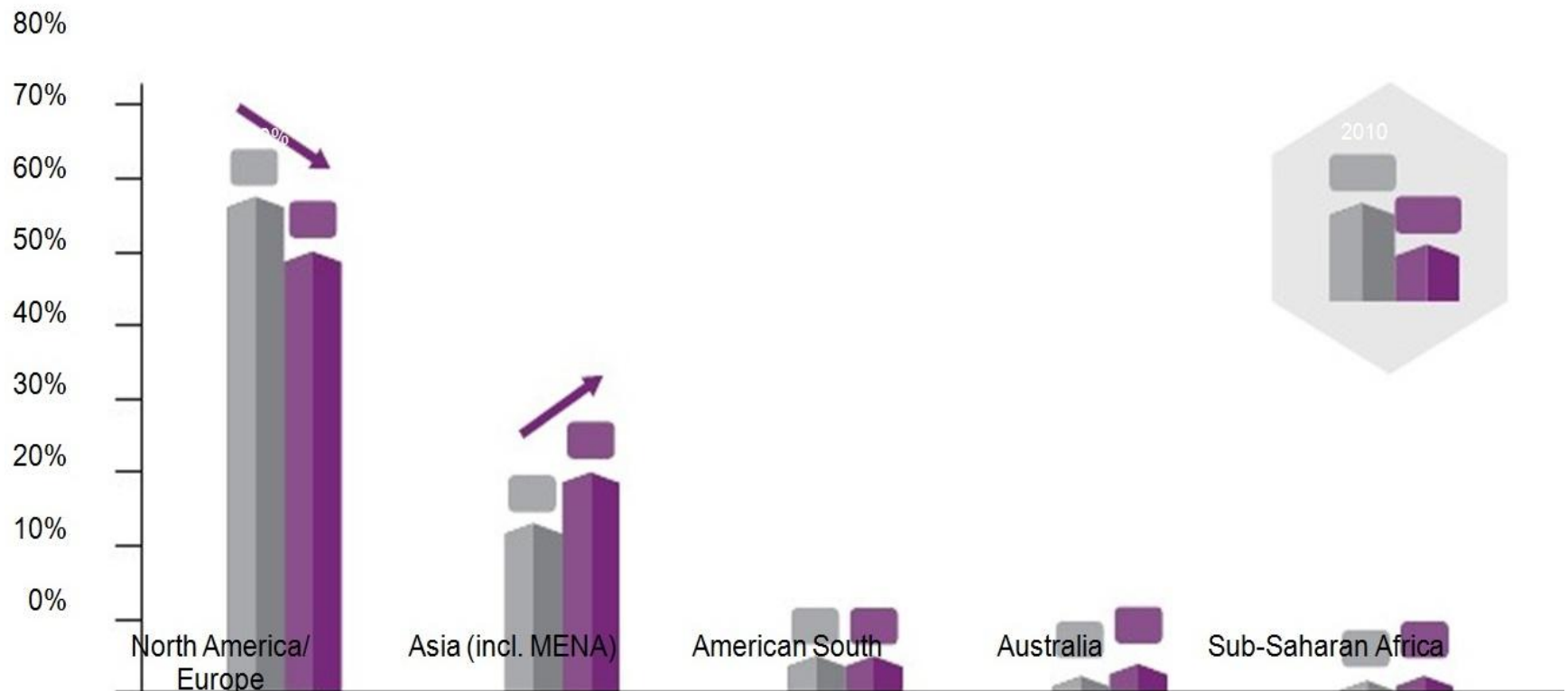
Od 20 zemalja sa najbržim rastućim međunarodnim turističkim tržištima 25% njih su OIC zemlje (zemlje sa većinskim muslimanskim stanovništvom).

FIG.1 2011 GIObAI TOURISM ExpENDITURE (US\$ MILL)

Iako europski i sjevernoamerički turisti su najmnogobrojniji turisti diljem svijeta njih 60% sve je veći broj azijskih turista (sa 23% u 2000. na 30% u 2010.)

fig.2 GLOBAL TOURIST SOURCE 2000-2010

-
- Značajan porast međunarodnog turizma iz muslimanskih zemalja veoma je bitan za zemlje kojemu je zarada od turizma glavni izvor gospodarskog rasta.
  - Zbog pozitivne stope nataliteta te poprilično mladog stanovništva zabilježen je značajan porast stope rasta turizma u muslimanskim zemljama . Čak se predviđa da će doseći godišnju stopu rasta od 4.7% u periodu od 2012-2020. Na osnovu ovog istraživanja predviđeno je da do 2020. godine, zarada od turista iz muslimanskih zemalja iznositi će 192 bilijuna USD što je 13.36% svjetske turističke zarade.
  - Zarada od 6 zemalja članica Perzijskog zaljeva predstavlja najveći udio to jest 37% zarade od turista iz muslimanskih zemalja što je 3% svjetske turističke zarade.
-

-
- Najposjećenije halal turističke destinacije su:
  - Malezija
  - Turska
  - Ujedinjeni Arapski Emirati
  - Singapur
  - Rusia
  - Kina
  - Francuska
  - Tajland
  - Italia
-

HALAL TURIZAM U HRVATSKOJ

- Turizam, kao djelatnost, u cjelokupnom gospodarstvu Hrvatske ima vrlo važnu ulogu, a često se spominje kao uzdanica razvoja.
  - Centar za certificiranje halal kvalitete je uvidio mogućnost i potrebu razvoja halal turizma u Hrvatskoj.
  - Početkom 2010. godine sa hotelima Baška d.d. sa otoka Krka je dogovoreno istraživanje u kojem smo pomoć osoblja hotela istraživali da li postoji mogućnost implementacije zahtjeva i mjera Halal standarda HRN BAS 1049 u jednom hotelu po prvi puta u Republici Hrvatskoj i šire.
  - Istraživanje je trajalo deset dana u vrijeme turističke sezone kada je bio prisutan najveći broj turista, a obuhvaćalo je područje pružanja usluge hrane i pića, usluge smještaja i wellness sadržaja.
-

- **Rezultat istraživanja je pravilnik o kategorizaciji ugostiteljskih objekata prema zahtjevima halal kvalitete.**
- **Izradom ovog pravilnika Centar za certificiranje halal kvalitete je stvorio pretpostavku razvoja halal turizma u Hrvatskoj.**
- **Pravilnikom o kategorizaciji ugostiteljskih objekata prema zahtjevima halal kvalitete ugostiteljski objekti se kategoriziraju sa:**
  - **1. HALAL PAKET OZNAKA A**
  - **2. HALAL PAKET OZNAKA B**
  - **3. HALAL PAKET OZNAKA C**

Za kategoriju HALAL PAKET OZNAKA A ugostiteljski objekti moraju zadovoljiti sljedeće zahtjeve:

- posjedovati rješenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, rješenje o kategorizaciji nadležnog ministarstva,
- održavani zahtjevi HACCP sustava ili ISO 22000:2005,
- nabava halal hrane od odobrenih proizvođača (koji posjeduju halal certifikat i koje je potvrdio Centar),
- skladištenje i priprema halal hrane prema zahtjevima HRN BAS 1049:2010,
- educirano osoblje o zahtjevima halal kvalitete od strane Centra,
- označiti posebno mjesto sa jasno vidljivom oznakom halal za posluživanje i samoposluživanje halal hrane,
- vidno označiti halal jelovnik u sklopu uobičajenog jelovnika,

- vidno istaknuti halal certifikat na recepciji ugostiteljskog objekta (na zahtjev gosta priložiti objašnjenje o kategorizaciji ugostiteljskog objekta prema zahtjevima ovog Pravilnika),
- u sobama označiti jugoistok (smjer okretanja za vrijeme izvršavanja molitvi),
- osigurati prostirku za molitvu,
- osigurati vaktiju (točan raspored dnevnih molitvi),
- mini bar isprazniti od alkoholnih pića.

Zahtjevi pravilnika definirani su tako da sinergijski djeluju sa HACCP sustavom što znači još bolje osiguranje sigurnosti hrane i kvalitete proizvoda i usluga.

- **Program za edukaciju cjelokupnog osoblja hotela od recepcije do sobarice.**

CERTIFICIRANI UGOSTITELJI

Tvrtka Hoteli Baška sada se još jednom odvažila učiniti korak više u cilju poboljšanja kvalitete svojih proizvoda i usluga, a time uložiti i u obogaćenje ponude destinacije, te se kao prva hotelska kuća u Hrvatskoj odlučila na certificiranje prema zahtjevima halal kvalitete.

Halal certifikatom Hoteli Baška žele osigurati kvalitetu više svojih usluga kod svih potencijalnih gostiju koji znaju i razumiju što on predstavlja i to ne samo u islamskim zemljama, već i kod potencijalnih gostiju u visoko razvijenim zemljama.

Hotel Turist iz Varaždina prvi je hotel u kontinentalnoj Hrvatskoj kojem je uručen halal certifikat.

U našem slučaju riječ je o nastavku ulaganja u certifikate i standarde kojima podižemo razinu kvalitete proizvoda i usluga.

IZ MEDIJA...

- ***Halal turizam hotelu Baška popravio prihode, Lider, 08.05.2012.***
  - ***Halal hoteli mamac za prehrambeno osviještene goste, Business.hr, 20.08.2012.***
  - ***Halal u Hrvatskoj- Znamo gdje idemo, <http://www.likecroatia.hr/news-tips/croatia-a-halal-friendly-destination/>, 31.01.2013.***
-

-
- **Za vrijeme turističke sezone za državljane Jordana, Kuvajta, Katara, Omana, Ujedinjenih Arapskih Emirata omogućen je ulazak u Republiku Hrvatsku sa valjanom schengenskom vizom.**
  - **Otvaranje veleposlanstva Republike Hrvatske u Državi Katar te otvaranje veleposlanstva države Katara u Republici Hrvatskoj**
  - **Osnivanje Hrvatsko-katarske udruge**
  - **Direktna linija Zagreb-Doha Qatar Airways**
  - **Potrebni planovi promocije**
-

KAKO OSVOJITI TRŽIŠTE

- Sihroniziranom zajedničkom akcijom svih gospodarskih čimbenika društva
  - Pribivanjem na halal forumima koji se organiziraju u svijetu
  - Izlaganje na halal sajmovima koji se organiziraju u svijetu
  - Marketinškim nastupima na poznatim TV kućama ovog ciljanog tržišta
  - Otvaranje predstavništava u ciljanim zemljama
-

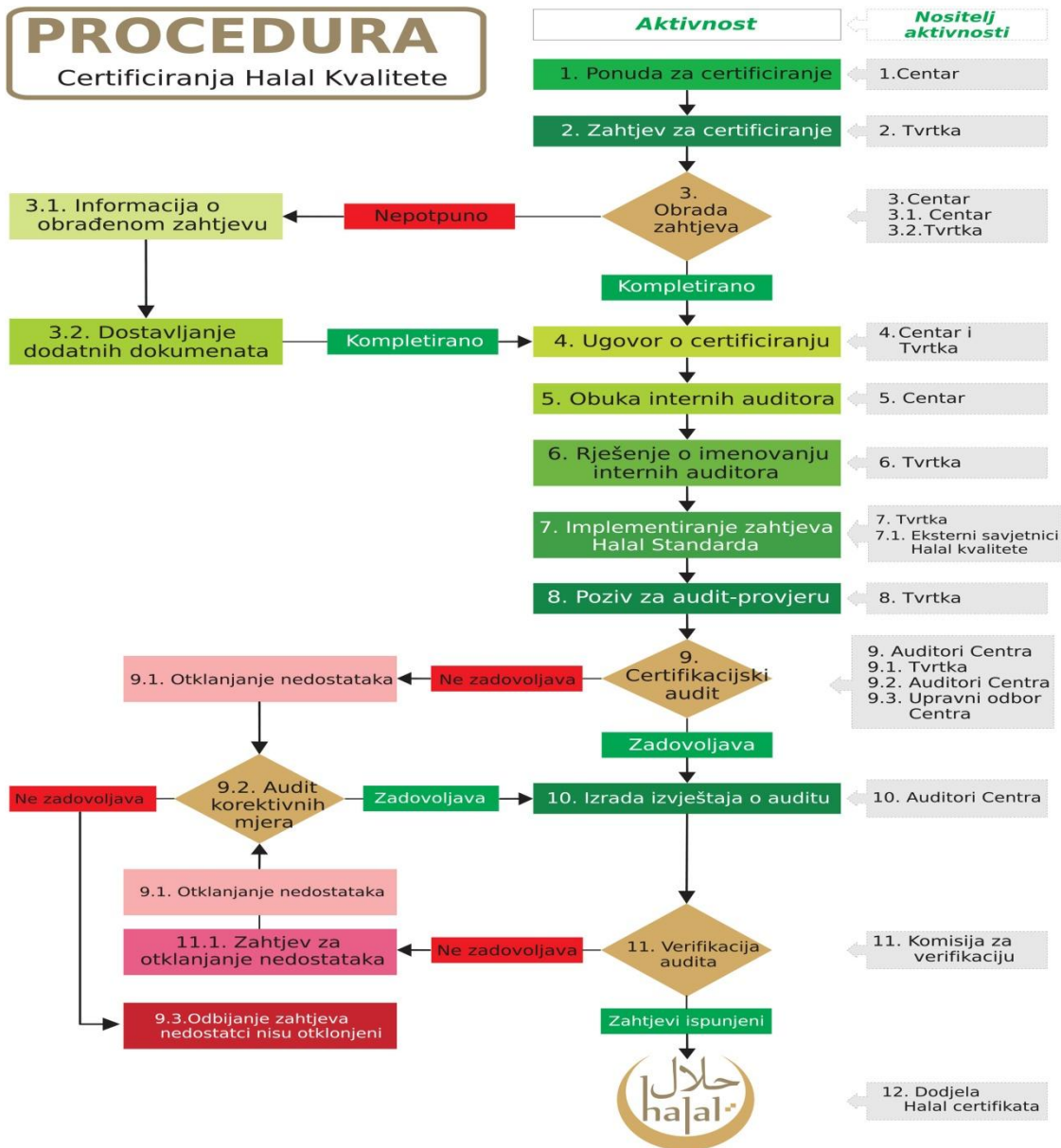
KAKO DO HALAL CERTIFIKATA?

PROCEDURA

Certificiranja Halal Kvalitete

PROCEDURA CERTIFICIRANJA

- Tvrтка podnosi zahtjev za certificiranje i dostavlja Centru dokumentaciju kojom dokazuje da posluje u skladu sa zakonskom regulativom i da može zadovoljiti zahtjeve halal kvalitete
  - Centar provjerava dostavljenu dokumentaciju
  - Centar i tvrtka potpisuju ugovor o certificiranju
  - Centar educira zaposlenike u tvrtci kako bi znali implementirati i održavati zahtjeve halal standarda
  - Tvrтка priprema dokumentaciju u kojoj su opisane svi procesi proizvodnje i provjerene sve sirovine i materijali koji se koriste u proizvodnji halal proizvoda
  - Centar provjerava da li je tvrtka ispunila zahtjeve za dobivanje halal certifikata
  - Centar dostavlja svu dokumentaciju Komisiji za verifikaciju koja provjerava da li je certificiranje izvršeno na propisani način
-
- Upravni odbor Centra donosi odluku o dodjeli halal certifikata

---

H V A L A   N A   P A Ž N J I !!!

---

www.halal.hr